

Др Драгослав Антонијевић о некадашњем Вршчанину (1)
**УМРО АКАДЕМИК
 ПЕТАР ВЛАХОВИЋ**

У кући имућних и угледних родитеља у селу Слатини код Бродарева, године 1927. родио се **Петар Влаховић**.

Од најранијег детињства васпитавао се и развијао на двема традицијама: једној усменој, пребогато народним

ставаралаштвом, у коме преовлађују епска гусларска песма и предања, уз традиционалне празнике (крсна слава, Божић, Ускрс, Ђурђевдан, Иванданске ватре, Петровданске лиле и сл.). Друга је писмена (читалачка), која му је била доступна преко Вукових зборника народних песама, књига из едиције **Српске књижевне задруге, дневних новина (Политика,**

и Вршцу. На Катедри за етнологију Филозофског факултета у Београду дипломирао је године 1952.

У подсвести ће током целог живота остати она устрептала дејча слика завичајног простора коме ће се **Влаховић** често враћати и стручно обрађивати у многим својим радовима, посебно у докторској тези Бродарево и његова околина, коју је радио под руководством тројице професора: **Б. Дробњаковића, В. Чубриловића и М. Лутовца**. Докторирао је 1957. год. и постао први доктор етнолошких наука у генерацији после Другог светског рата. У објављеној монографији **Бродарево и његова околина (1968), Влаховић**, одајући пошту свом завичају и природи коју воли, минуциозно обрађује етничке процесе у средњем Полимљу (делимично и Потарју), укажујући на раслојавање пле-

Политикин забавник) и листа за пољопривреднике **Тежак**, на који је **Петров** отац био претплаћен. Посебан печат таквој атмосфери давали су стално присутни учитељи (основна школа се налазила у њиховој новој кући), школски надзорници, свештеници и повремене доласци **Сретена Вукосављевића**, који је био пријатељ породице, као и обиласци **Митра Влаховића**, етнолога, каснијег директора Етнографског музеја. Дакле, живот у родитељском дому,

менског друштва, односно на ток преласка од крвне ка територијалној заједници. То је она битна научна окосница око које кореспондира читав сплет магеријалних и духовних вредности.

Значајан тренутак у **Влаховићевом** научном опредељењу представљају двогодишње студије на Универзитету у Пекингу, код професора **Пеј Ван Џуна**, као и специјализација биофизичке антропологије код професора **Божа Шкреља** у Љубљани. Те студије су биле огроман подстицај у методолошкој оријентацији, у одлучном повезивању биофизичке антропологије и етнологије.

Сва та сазнања **Влаховић** је касније проширио у познатој антрополошкој школи **Јана Чекановског** из Лавова и Познања, а потом у Центру антрополошком у Вроцлаву и Кракову, као и сарадњом са професором **А. Шавантеом** у Паризу и професором Московског универзитета **Виктором Валеријановичем Бунаком, В. П. Алексејевом, Т. А. Алексејевом** из Москве и других земаља.

Datum: 12.07.2016 13:59

Medij: Tanjug

Link: www.tanjug.rs

Autori: TANJUG

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Kecelje kroz istoriju u Etnografskom muzeju

1984

Kecelje kroz istoriju u Etnografskom muzeju

BEOGRAD, 12. jula (Tanjug) - Izložba "Seosko i gradsko, žensko i muško - univerzalno", koja obuhvata pregače i kecelje iz zbirki Etnografskog muzeja, biće otvorena sutra u tom muzeju.

Autori izložbe su kustos u Etnografskom muzeju Svetlana Mitrović i kustos u Muzeju nauke i tehnike Ivan Stanić.

U Etnografskom muzeju u Beogradu čuvaju se pregače, koje čine deo seoske nošnje, i kecelje koje su deo gradske nošnje.

Pregača je četvorougao ni krojeni komad izrađen od crne vune, crnog atlasa ili pliša, ukrašen vezom pamučnim ili vunenim koncem, zlatnom ili srebrnom niti.

Žena je pregaču nosila tokom celoga života i nije se pojavljivala bez nje, a devojčice su pregače nosile preko košulje radi zaštite odeće i radi toplote.

U Mačvi bi svekrva, na drugi dan svadbe, opasavala nevesti pregaču koja je od tog momenta predstavljala njen bračni stausni simbol. Pregače su izašle iz upotrebe sredinom 20. veka.

Kecelja je počela da se koristi u gradskim sredinama u Srbiji od druge polovini 19. veka, s formiranjem građanske porodice i s pojavom posluge.

Njena uloga je praktična, dekorativna ili ritualna, ukazuje i na društveni položaj nosioca, a izrađivane su od pamuka, muslina, lana, platna, kože (kovači), gume, a neke i s dodatkom olova (rendgenski tehničar).

Zanimljiv je i istorijat kecelja - u antičkoj Grčkoj, na Kritu, boginja plodnosti je prikazana sa keceljom, a kecelju su nosili i asirski sveštenici, dok su one koje su pripadale egipatskim faraonima bile ukrašene draguljima.

U Evropi, u srednjem veku, najviše su ih nosile domaćice, trgovci, zanatlije i crkvena lica - engleski berberi su, na primer, nosili kecelje na kockice, dok su kecelje kamenorezaca bile bele boje.

Obučari su nosili crne haljine kao zaštitu od crnog voska, mesari plave pruge, batleri zelene, plave kecelje su obično nosile tkalje, pralje i baštovani, a od 16. veka kecelje su prihvaćene i kao modni detalj i bogato se ukrašavale.

Datum: 12.07.2016 13:59

Medij: Tanjug

Link: www.tanjug.rs

Autori: TANJUG

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Kecelje kroz istoriju u Etnografskom muzeju

905

Popularnost nošenja kecelje se tokom godina povećavala i smanjivala, zavisno od modnih trendova.

Iako je kecelja bila popularna među domaćicama, tek kasnih četrdesetih godina 20. veka postaje ikona američkih, a kasnije i naših domaćica, simbol porodične idile.

Na kecelje tog vremena štampali su se motivi iz kuhinje - šerpe, lonci, kašike, tosteri i ostali kuhinjski predmeti.

Kasnih šezdesetih žena domaćica izlazi iz mode i ustupa mesto modernoj ženi koja vreme uglavnom provodi van kuće te kecelje postaju simbol prošlih vremena i nose ih uglavnom starije žene.

Kecelje veliki modni povratak doživljavaju osamdesetih godina 20. veka zahvaljujući popularnim TV emisijama posvećenim kujanju.

Pregača ili kecelja je sačuvala svoju prvobitnu zaštitnu funkciju i danas je pođednako koriste oba pola.

Savremene kecelje krase različiti natpisi i dizajn, najčešće sadrže samo logo određene firme.

